

Jan Wolski

Bibliofilska dylogia na temat Miłosza

Tematy i Konteksty nr 1 (6), 398-399

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Jan Wolski

Uniwersytet Rzeszowski

BIBLIOFILSKA DYLOGIA NA TEMAT MIŁOSZA

Czesław Miłosz był w Rzeszowie 24 października 1992 roku. Tylko raz. Odwiedził wtedy Ryszarda Ziembę w towarzystwie żony Caroll i prof. Aleksandra Fiuta. Spędził u niego ponad pięć godzin. Wcześniej tego samego dnia zwiedził jeszcze zamek w Łąncucie. Noblista przybył na Podkarpacie, aby obejrzyć niezwykle kolekcję miłoszovianów i poznać jej twórcę, do którego wcześniej pisywał listy.

Ale korespondencję wymieniał także z innymi osobami. I właśnie teraz, nakładem Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rzeszowie, w ramach obchodów Roku Czesława Miłosza, wydana została bibliofilska książka zawierająca jego oryginalne listy do: Jana Wolskiego, Ryszarda Ziembę, Stanisława Dłuskiego, Jacka Mączki, Janusza Szubera, Janusza Pasternaka i Andrzeja Topczyja. Ponadto w książce zamieszczono teksty autorstwa adresatów listów, wyjaśniające okoliczności korespondencji prowadzonej z poetą oraz osobiste refleksje, które poświadczają fascynację jego twórczością.

Książka *Miłosz listy pisze* próbuje spełniać rolę dokumentu, ale także zaspokajać potrzeby bibliografa. Jest to specyficzny rodzaj druku ulotnego, który zachowuje coś, co tkwiło w domowych archiwach i co ma, poza wartością sentymentalną, także wagę istotnej informacji. To zarazem swoiste zaświadczenie faktu, że Czesław Miłosz starał się odpowiadać na każde pytanie do niego skierowane, intensywnie próbował śledzić to, co w życiu literackim się działo lub pozwalało snuć przypuszczenia czy rokowania o jego przyszłości. Bywał inicjatorem, jak w przypadku Ziembę czy Szubera, nawiązania kontaktu, kiedy docierała do niego informacja o zafascynowanym jego dziełem artystą-introligatorem, albo gdy zachwyciły go wiersze sanockiego poety.

Okolicznościowy ten druk ma być sposobem utrwalenia chwil, radości korespondowania, a przede wszystkim jest wyrazem hołdu dla Czesława Miłosza.

Szczególnym dopełnieniem tego wydawnictwa, lub raczej częścią składową dyptyku, jest książka *Miłosz. Tematy*, która stanowi drugi składnik przedsię-

wzięcia czczącego Rok Czesława Miłosza na Podkarpaciu. Zawiera referaty wygłoszone w dniu 7 czerwca 2011 r. na sesji popularnonaukowej zorganizowanej przez Wojewódzką i Miejską Bibliotekę Publiczną oraz Zakład Literatury Polskiej XX Wieku Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Rzeszowskiego. Złożyło się na nią siedem szkiców. I tak: Barbara Chmura przybliży fragmentarycznie biografię poety, o Biblii w twórczości Miłosza pisze Zenon Ożóg, Anna Jamrozek-Sowa formułuje myśli na temat *Doliny Issy*, Janusz Pasterski skupia uwagę na eseistyce noblisty, Stanisław Dłuski śledzi wątki patriotyczne i religijne w wybranych utworach, Alicja Jakubowska-Ożóg bada wiersze senilne Starożytności, zaś Jan Wolski relacjonuje przewodnią ideę dzieła Miłosza, jaką było „dążenie do formy bardziej pojemnej”.

Wolno przypuszczać, że poza walorem artystycznym – w tym miejscu należy koniecznie wspomnieć o wzbogaceniu obu publikacji pracami Grzegorza Frydryka i Grzegorza Wolańskiego – tej dylogii, są jej części składowe indywidualnym wzbogaceniem refleksji na temat biografii i dokonań Czesława Miłosza oraz świadectwem reakcji na nie, autentycznych, tyleż własnych, indywidualnych, co w równej mierze pokoleniowych, sposobów odczuwania i myślenia zwolenników i miłośników twórczości laureata Literackiej Nagrody Nobla z 1980 roku.